

УДК 811.161.2'367.4:316.776

DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2663-3426/2020-1-31>

ФУНКЦІОНУВАННЯ УСТАЛЕНИХ СЛОВОСПОЛУК У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ

Єфименко Олена Миколаївна,

аспірант кафедри документознавства

Університет Григорія Сковороди в Переяславі

lenabalenko@ukr.net

orcid.org/0000-0002-0487-6224

Мета нашої роботи дослідити усталені словосполучення у суспільно-політичній сфері.

В умовах демократизації суспільного життя з'явилася можливість відверто говорити і писати не лише у вузькому колі, а й публічно виступати, вільно висловлювати свої думки через мас-медіа (пресу, телебачення, інтернет-ресурси), використовуючи різноманітні виражальні засоби (стилістично нейтральну та стилістично забарвлену лексику, а також лексику вузького призначення).

Методи. У роботі для вивчення усталених словосполучення використано методи спостереження й описовий для з'ясування стилістичного навантаження усталених словосполучення. Для аналізу були використані словосполучення сучасної української мови, які трапляються в нашій періодиці, визначено їхні групи за будовою та лексичним значенням.

Результати. Звернули увагу і на інтернет-ресурси, тому що на сучасному етапі розвитку мови та поповнення лексичного запасу вони відіграють важливу роль. Лексичні засоби тут різноманітні, здебільшого вони належать до літературно-публіцистичного жанру. Проаналізовані деякі усталені словосполучення суспільно-політичної сфери з найбільшою у світі соціальної мережі Facebook.com, а саме на сторінках: «ЄвроМайдан-EuroMaidan», «Новини України та світу», «Заклади фахової передвищої освіти України», «Українська правда» та ін. Автори цих дописів висвітлюють проблеми державотворення, суспільно-політичного життя, явища сьогодення з позиції їх актуальності та цінності для читача.

Телебачення має унікальну можливість впливати на аудіовізуальному рівні на пересічних глядачів та охоплює масову аудиторію. Сьогодні телебачення залишається провідною фабрикою висвітлювання новин. Воно набуло широких темпів розвитку та залишається лідером серед інших медіа за обсягами споживання й чисельності аудиторії.

Проведений аналіз усталених словосполучення, які виступали в анонсах новин на телеканалі «1+1». Це український загальнонаціональний телеканал, який входить до медіаконгломерату «1+1 Media» і належить до списку найбільш рейтингових телеканалів. У своїй роботі ми використали випуски ТСН від 08.01.2020 р. та 27.01.2020 р. Звернули увагу на найбільш актуальні усталені словосполучення сьогодення. Зробили розподіл на групи за будовою та визначили їх лексичне забарвлення.

Висновки. Проаналізувавши наукові дослідження поповнення лексичного запасу української мови, дійшли висновку, що жодна з розвідок не торкнулася аналізу усталених словосполучення у суспільно-політичній сфері. Тому вивчення цих одиниць сучасної української мови є актуальним сьогодні.

Ключові слова: усталені словосполучення, прості словосполучення, складні словосполучення, пряме та переносне лексичне значення.

FUNCTIONING OF FIXED COLLOCATIONS IN MODERN INFORMATION SPACE

Yefymenko Olena Mykolaivna,

Postgraduate Student of the Department of Documentation

Hryhoriy Skovoroda University in Pereiaslav

lenabalenko@ukr.net

orcid.org/0000-0002-0487-6224

The purpose of our work is concerned with the study of established phrases in the socio-political sphere.

In the conditions of democratization of social life, it became possible to speak openly and write not only in a narrow circle, but also to speak publicly, to express our thoughts freely through mass media (press, television, internet resources), using various expressive means (stylistically neutral and stylistically marked vocabulary as well as vocabulary for specific purposes).

Methods. In the work for the study of fixed collocations are used methods of observation and descriptive method to find out the stylistic load of collocations. The phrases of the modern Ukrainian language used in our periodical were taken for the analysis, their groups were defined by their structure and lexical meaning.

Results. Attention was also paid to the internet resources because at the present stage of language development and vocabulary replenishment, they play an important role. Lexical means are diverse here, mostly they belong to the literary and journalistic genre. Some collocations of social and political sphere from the largest in the world social network Facebook.com are analyzed, namely on the pages: "EuroMaidan-EvroMaydan", "News of Ukraine and the world", "Institutions of professional higher education of Ukraine", "Ukrayinska Pravda", etc. The authors of these posts highlight the problems of state formation, socio-political life, the phenomena of the present day according to their relevance and value to the reader.

Television has the unique ability to influence the audiovisual level on the average viewer and reach a wide audience. Today television remains the leading news coverage. It became widely developed and remains the leader among other media in terms of consumption and audience size.

The analysis of fixed collocations, which appeared in the news announcements on the TV channel "1+1", was conducted. It is a Ukrainian national TV channel, which is included in the media conglomerate "1+1 Media" and is one of the most rated TV channels. In our work we have used newscasts of TSN from 01/08/2020 and 01/27/2020. We focused attention on the most relevant established phrases of today. They were divided into groups by structure and determined their lexical coloring.

Conclusions. Having analyzed the scientific researches of vocabulary replenishment in Ukrainian language, it was concluded that none of the explorations touched the analysis of fixed collocations in the socio-political sphere. Therefore, the study of these units in modern Ukrainian is relevant today.

Key words: fixed collocations, simple collocations, complex collocations, direct and figurative lexical meaning.

Вступ

Наше життя стало повністю заполітизоване. Політика торкається будь-якої сфери буття сучасної людини. Увага до цих подій посилюється і, відповідно, посилюється увага до політичної лексики. Український словниковий запас збагачується новими усталеними словосполученнями. Сферою, де реалізується збагачення та комунікативний вплив на пересічного громадянина, можна вважати ЗМІ. Політичні словосполучення перебувають постійно в русі. Їх головне завдання – «емоційний вплив на громадян, вироблення суспільного консенсусу, а тому динамічно відображає політичну реальність, коригується нею і водночас бере участь у її (політичної реальності) створенні та видозмінюванні» (Хома, 2015: 3).

Актуальність дослідження продиктоване специфікою об'єкта дослідження (усталені словосполучення в суспільно-політичній сфері), адже існує потреба в науковому обґрунтуванні цього феномена. Імпульсом до появи є екстралінгвальні чинники: зміни у політичному житті країни, інтеграція та ін., а осмислити закономірності появи нових усталених словосполучень можна шляхом лінгвістичного дослідження.

1. Концептуальний апарат дослідження

Дослідженнями в цьому напрямі займалися Н. Клименко, Є. Карпіловська, Л. Кислюк у монографії «Динамічні процеси в сучасному лексиконі», І. Холявко «Суспільно-політична лексика у пресі 90-х рр. ХХ ст. (семантико-функціональний аналіз)», Н. Поліщук «Термінологічна лексика Майдану (на матеріалах газет «Дзеркало тижня», «Українська правда», «Газета по-українськи», «Високий

Замок)»», М. Навальна «Сучасні тенденції творення лексем у мові української періодики (на прикладі чужомовних словотвірних моделей)», «Лексика української газетної періодики початку ХХІ ст.: джерела поповнення та стилістичне використання» та ін.

У монографії «Динамічні процеси в сучасному лексиконі» група авторів на чолі з Н. Клименко розглядали поповнення лексичного складу української мови у зв'язку зі змінами в лексиці та словоутворенні, які відбувалися після проголошення Незалежності України. Вони досліджували диференціацію функціональних стилів сучасної української літературної мови, міграцію слів із одного стилю до іншого. Звернули увагу на світові процеси в економіці, політиці, культурі, інформаційному просторі та інші процеси, які мають великий вплив на словниковий склад мови (Клименко, 2008: 3). А також приділили увагу ролі словотворення в сучасній українській мові, а саме осново- та словоскладанню. Творчий колектив вважає, що це є продуктивний спосіб розвитку мови на всіх її етапах (Клименко, 2008: 134).

І. Холявко у роботі «Суспільно-політична лексика у пресі 90-х рр. ХХ ст. (семантико-функціональний аналіз)» уперше в українському мовознавстві здійснила тематичну класифікацію та провела семантико-функціональний аналіз суспільно-політичної лексики. Вона стверджує, що інтенсивність впливу соціальних чинників на розвиток суспільно-політичного словника диференціюється залежно від конкретного історичного етапу в житті соціуму (Холявко, 2004: 70).

Науковець звертає увагу на те, що суспільно-політична лексика української мови має

у своєму складі словосполучення – лексикалізовані синтаксичні одиниці номінативного характеру. Семантична структура словосполучень мотивується лексичними значеннями їхніх складових частин і є результатом об'єднання окремих компонентів у одне складне, хоча й лексично членоване ціле. Переважна більшість словосполучень суспільно-політичної семантики утворена за моделями «прикметник + іменник», «іменник + іменник». Наприклад: *виборчий марафон, кандидатські забіги, війна компроматів, «вожді нації»* (Холявко, 2004: 71).

У статті «Термінологічна лексика Майдану (на матеріалах газет «Дзеркало тижня», «Українська правда», «Газета по-українськи», «Високий Замок»)» Н. Поліщук розглянула термінологічну лексику, яка з'явилася під час подій на Майдані, у Криму та на Донбасі у 2013–2014 рр., і стала невід'ємним компонентом мови сучасних засобів масової інформації (Поліщук, 2014: 138).

У своїй роботі вона відстежує появу нових термінів у публіцистичних текстах і виділяє три термінологічні групи: **суспільно-політичні терміни** (напр.: *сепаратизм, геноцид, анексія*); **аксіологічно марковані суспільно-політичні лексеми** (напр.: *бюрократично-мафіозний клан, корупційна схема*); **хронофакти** (лексеми, лозунги) (напр.: *Майдан, балаклава, «коктейль Молотова»*) (Поліщук, 2014: 139).

У статті «Сучасні тенденції творення лексем у мові української періодики (на прикладі чужомовних словотвірних моделей)» М. Навальна проаналізувала сучасні словотвірні засоби, які існують у періодиці, з'ясувала тенденції творення та вмотивованість цих лексем. Науковець зробила аналіз творення нових лексем за допомогою іншомовних «префіксів **анти-**, **де-**, префіксоїдів **псевдо-**, **квазі-**, **мікро-**, **макро-**, усіченої основи **кібер-**, **євро-**, що позначають суспільно-політичні, економічні, культурні й інші процеси та події, що відбуваються в нашій країні» (Навальна, 2018: 97). Напр.: *антиєвропеєць, антилауреат, антиметрополія, антиприклад, мікродрон, мікрорешітка, кіберармі, кіберактивність* та ін. (Навальна, 2018: 97–98).

У монографії «Лексика української газетної періодики початку ХХІ ст.: джерела поповнення та стилістичне використання» М. Навальна продовжує вивчення змін словникового запасу української мови та використання виражальних «засобів різними функ-

ціональними стилями під впливом мовних і позамовних чинників» (Навальна, 2018: 8). Особливу увагу звертає на публіцистичний стиль, стиль української преси, який поповнився багатьма іншостильовими лексичними одиницями (Навальна, 2018: 266), такими, як: книжна лексика (напр.: *меланхолійний «сумний, тужливий»* (Матковська, 2015: 622), *шляхетний «аристократичного, дворянського походження»* (Бусел, 2016: 1662); пор.: *Днями Айдер Муждабаєв, провідний наш журналіст, продюсер і кримськотатарський активіст, мав необачність опублікувати один меланхолійний пост, де констатував меркантильність Петра Порошенка* («Український тиждень» № 3, 2020 р.); *Шляхетний гнів може впасти на будь-кого, жодні заслуги в минулому не є імунітетом від булінгу в онлайні й принагідно в офлайні* («Український тиждень» № 3, 2020 р.); розмовна лексика (напр.: *«безбаштовий» «нерозумний, юродивий», лайно «лайливе слово»* (Бусел, 2016: 572); пор.: *Денис Бігус, «безбаштовий» журналіст-розслідувач із багаторічним стажем розрідання лайна, робить провокативні телесюжети, де представники різних екстремальних для нашого гомеостазу позиції обґрунтовують свої переконання* («Український тиждень» № 3, 2020 р.) та ін. види лексики. Це підтверджує поповнення публіцистичного стилю сучасного періоду різними стильовими засобами (Навальна, 2018: 266).

Науковців завжди цікавив процес поповнення словникового запасу сучасної української лексики. Його досліджували з позиції словотворення, об'єднання окремих компонентів, термінології та ін. Але жодна з розвідок не торкнулася аналізу усталених словосполук.

Метою пропонованої статті є аналіз поповнення сучасної суспільно-політичної лексики не тільки за рахунок новоутворень та «іншостильових лексичних одиниць» (Навальна, 2018: 266), а й утворенням усталених словосполук суспільно-політичної сфери.

2. Виклад основного матеріалу

Сферою утворення цих одиниць є преса, інтернет-ресурси, телебачення. Новоутворені усталені словосполуки є чітким відтворенням змін, що відбуваються в нашій країні та інших країнах світу. Наприклад:

1. **Преса.** В усталених словосполуках, які використовуються у пресі, найчастіше задіяна стилістично нейтральна (вживається в усіх стилях мови) та стилістично забарвлена лексика (співвідноситься з одним чи кількома

функціональними стилями) (Пономарьов, 1992: 36), а також лексика вузького призначення (терміни, жаргонізми, розмовна, просторічна лексика) (Пономарьов, 1992: 37). За будовою словосполуки прості (складаються з двох слів) (Загнітко, 2001: 64) та складні (більше двох слів) (Загнітко, 2001: 65).

На основі прикладів ми зробили розподіл на дві групи: прості словосполуки та складні. У свою чергу, вони можуть вживатися у прямому та переносному значенні. У переносному значенні використовуються усталені словосполуки для характеристики людей і їхніх вчинків (Пономарьов, 1992: 37).

– **Прості словосполуки з переносним значенням.** Наприклад: **«адвокат Стуса»** (Для повноти інформаційного (а може, не тільки інформаційного) впливу одіозного **«адвоката Стуса»** на першого президента України слід додати страшну заяву Леоніда Кравчука, яку він зробив на початку липня 2019 р. у пропагандистській програмі **«60 хвилин»** на телеканалі **«Росія 1»**, мовляв, **«Україна не воюватиме з Росією!»** («Слово просвіти» № 39, 2019 р.)), під усталеною словосполучкою **«адвокат Стуса»** постає постать В.В. Медведчука, який у своєму захисті порушив усі правила адвокатської етики (Тикало, Костін, 2016), відповідно вказує на негативне явище в судовій практиці; **«сарацинське просо»** (Масове збирання рису розпочали господарства Північного Причорномор'я. Нині в Україні **«сарацинське просо»**, як охрестили слов'яни цінну продовольчу культуру, вирощують лише у Херсонській і Одеській областях («Сільські вісті» № 76, 2019 р.)), так наші предки у середні віки називали рис («Новий день», 25.01.2018 р.), належить до розмовної лексики.

– **Прості словосполуки з прямим значенням** – це звичайна, повсякденна назва чогось. Наприклад: **обмін політв'язнів, путінський полон, проблемні люди** (Вже нині, коли пригасили емоції після першого у часи Володимира Зеленського **обміну політв'язнями**, треба ставити питання: чи не буде серед звільнених з **путінського полону**, м'яко кажучи, **проблемних людей**, якою свого часу виявилася **Надія Савченко?** («Слово просвіти» № 39, 2019 р.)); **інформаційна бомба** (Днями вибухнула **інформаційна бомба** – екс-президент Віктор Янукович може повернутися до України («Сільські Вісті», № 76, 2019 р.)); **ручні політики** (Росіяни збільшуватимуть вплив на Україну через економіку, **ручних політиків, артистів** («Країна», № 504, 2020 р.)); **інфор-**

маційна капітуляція (Сама брала участь у програмах на UATV. Бачила фахову роботу, якісний контент. Кримськотатарська редакція працювала з аудиторією в Туреччині й США. Зараз фактично віддаємо цей простір Москві. Виходить **ІНФОРМАЦІЙНА КАПІТУЛЯЦІЯ** («Країна», № 504, 2020 р.); **крок до компромісу, суверенітет на Донбасі** (**«Це перший крок до компромісу, який дасть змогу Києву відновити суверенітет на Донбасі та на східних кордонах»**, – написав впливовий щоденний часопис **«Les Echos»** («Український тиждень» № 38, 2019 р.)), усталені словосполуки, які вказують на сучасні події, людей; **формула Штайнмайєра** (Схожий «гумор» бачимо нині у виконанні високопосадовців: спочатку президент оголошує про доцільність обговорення **формули Штайнмайєра** на зустрічі в «нормандському форматі», потім називає зовсім інший порядок денний переговорів («Український тиждень» № 38, 2019 р.)), ця усталена словосполучка має термінологічний характер.

– **Складні словосполуки** – це словосполуки, до складу яких входить більш ніж два повнозначні слова (Загнітко, 2001: 65). Наприклад: **велика благодійна толока** (Нещодавно в приміщенні редакції **«ЛТ»** відбулося засідання **«Клубу «Літературної України»** і **велика благодійна толока** за участі хору **«Гомін»** і групи письменників («Літературна Україна» № 37–38, 2019 р.)); **найстаріший україномовний часопис** (2012 року газету занесено до **«Книги рекордів України»** як **найстаріший україномовний часопис**, що виходить без перерви («Літературна Україна» № 37–38, 2019 р.)), ці усталені словосполуки вказують на ознаку предмета, тільки мають більш емоційне зображення.

2. **Блоги** (вейб-сайт, основний зміст якого – записи, статті або інші форми даних, що регулярно додаються (характеризуються короткими записами тимчасового значення); мережевий журнал подій) (Бусел, 2016: 84). Тут користувач має можливість висловлювати свої думки, ділитися ними, отримувати коментарі.

Щодо мовного стилю, то тексти коментарів здебільшого нагадують літературно-публіцистичний жанр (Матковська, 2015: 130). «Тексти блогів є авторськими творами, які містять суб'єктивне бачення і насичені експресивними засобами, вибір яких на усіх рівнях мови залежить від жанру блогу та сфери функціонування» (Матковська, 2015: 130). Тому лексичні засоби тут різноманітні, від нормованої лек-

стики до ненормованої. Це залежить від співрозмовника, у якому світлі він хоче показати себе. Інтернет – це віртуальне спілкування, тому співрозмовник може презентувати себе в нетиповому виді, ніж він є у справжньому житті. Тому найчастіше можемо зустріти емоційно-забарвлену лексику з використанням переносних значень, жаргонізмів, неологізмів, застарілих слів і просторічну лексику.

Сьогодні першу позицію у рейтингу посідає Google.com (пошукова система та мультисервісний портал), другу – Youtube.com (відеохостинг), а третю – Facebook.com (найбільша у світі соціальна мережа) (Вікіпедія, 2019). На початок 2019 р. Facebook.com нараховувала приблизно 13 млн користувачів. «З них 8,8 мільйонів заходять у соцмережу виключно з мобільного телефону, 1,2 мільйони – виключно з десктопу, а 3 мільйони – з десктопу та мобільного. А ще – кожен 7-й український користувач цієї соцмережі є адміністратором Facebook-спільноти». Таку інформацію подає портал «Громадський Простір» (Черниш, 2019).

Тому звернемо свою увагу на соціальну мережу Facebook.com. На сторінці Facebook.com «ЄвроМайдан-ЕуроМайдан», яка має 254 тис. підписників, фіксуємо такі усталені словосполучення: «**Азіровський податковий кодекс**» (Андрей Ситников. *Спочатку треба скасувати «Азіровський податковий кодекс» зменшити податки в три-чотири рази, а вже потім включати прозорість і контроль для Людей* (02.02.2020 р.)) – усталена словосполучення за будовою складна (складається більше, ніж з двох слів), має переносне значення, а саме – Податковий кодекс, прийнятий за часів прем'єрства М. Азарова; **гаранти бжолярі** (Oleksii Galaburda. *То були гаранті бжолярі, зрадники а тут появилася гарант котрий готовий все здати в оренду: залізницю, газову магістраль...* (02.02.2020 р.)), за будовою – проста (складається з двох повнозначних слів); має переносне значення, пов'язане з прізвищем третього президента В. Ющенка (він захоплювався бджолярством).

Сторінка «Новини України та світу», має 1 386 325 підписників: **схема «реформаторів» з «Нафтогазу»** (Вся мережа на вухах! Українці переплатили десятки мільярдів за газ: розкрито хитру **схему «реформаторів» з «Нафтогазу»**) (назва анонсу публікації від 02.02.2020 р.), проста усталена словосполучення, використано неологізм «реформатор» у переносному значенні та назва державної установи, значення стосуються актуальної проблеми

сьогодення – оплати опалення; **тариф для пенсіонерів** (Тільки дзвінки, нічого зайвого! Київстар запусить **тариф для пенсіонерів!** (назва анонсу публікації від 02.02.2020 р.)) – за будовою – проста, має пряме лексичне значення, пов'язане із сучасною програмою для літніх людей.

Сторінка «Заклади фахової передвищої освіти України», має 10 155 підписників: **інформаційні вкиди** (Після реєстрації Умов прийому на навчання до закладів ФПО почалися регіональні наради за участю представників МОН. Одразу почалися **інформаційні вкиди**, які відверто можна назвати дезінформаційними (пост Володимира Зеленого від 01.02.2020 р.)), за будовою – проста усталена словосполучення, використана просторічне слово «вкиди», що надає словосполученню значення зниженості, грубості; **освітній омбудсмен** (**Освітній омбудсмен** у спілкуванні з очільниками державних установ та органів влади отримує відповіді на запитання, що та чи інша установа робить для забезпечення прав учасників освітнього процесу (пост Владислава Кваснюка від 29.01.2020 р.)), за будовою проста усталена словосполучення, вказує на назву посади, яка контролює виконання завдань і прав у сфері освіти (Вікіпедія, 2020).

Сторінка «Українська правда», має 600 268 підписників: **робота над помилками** (У Кремлі вже провели **роботу над помилками**), проаналізувавши попередні спроби нав'язати федералізацію Молдові. Нова тактика буде випробувана й у діалозі з Україною (анонс публікації від 31.01.2020 р.) за будовою проста усталена словосполучення, має переносне значення; **сплеск оптимізму** (В Україні зафіксували **сплеск оптимізму** на фоні поступової втрати оптимістичних настроїв у світі (анонс публікації від 31.01.2020 р.)), за будовою проста усталена словосполучення, має переносне значення.

3. **Телебачення** – одне з найефективніших сучасних засобів масової комунікації, тому що сучасна людина живе в «еру миттєвих новин і дивиться на світ через призму подій, показаних в телевізійному ефірі» (Лещик, 2016: 42). Тому вони також беруть участь у створенні нових усталених словосполучень. Наприклад: новини ТСН, канал 1+1 від 08.01.2020 р. (19.30) – найстрашніші новини з початку року і перші в історії українського авіаперевезення! Авіакатастрофа з українським літаком Боїнг-737 української авіакомпанії МАУ, який розбився вранці 8 січня після зльоту в аеропорту Тегерана. Цей випуск новин був присвячений

авіатроці. Усталені словосполучки стали символом трагедії!

Їх також можна поділити на групи за будовою. Прості усталені словосполучки, наприклад: *авіатроця під Тегераном, борт смерті, останній рейс, таємниця смерті, ціна життів, реакція світу, загроза теракту, страшна новина, причини трагедії, ушанування пам'яті*; та складні усталені словосполучки, наприклад: *дуже досвідчений екіпаж*.

Актуальні проблеми, з якими зіткнувся світ сьогодні, стали матеріалом для усталених словосполук у новинах ТСН 1+1 від 27.01.2020 р. і до сьогоднішнього дня шокує громадян: *вірусна загроза, смертельна недуга* (прості словосполучки), *смертельний коронавірус з Китаю* (складна словосполучка). Це анонс про страшну недугу, яка забирає життя людей у Китаї, і є загрозою для всього світу.

Лексичне забарвлення цих усталених словосполук має емоційно-експресивне забарвлення, що притаманно публіцистичному стилю, а саме його функціям: «інформаційно-змістовна функція і функція переконання, емоційного впливу» (Гицай, 2014).

Висновки

Отже, науковців завжди цікавив процес поповнення словникового складу сучасної української лексики. Його досліджували з позиції словотворення, з позиції об'єднання окремих компонентів, термінології та ін. Але жодна з розвідок не торкнулася аналізу усталених словосполук. Цей лінгвістичний феномен лише починають досліджувати, майже не виходячи за межі поодиноких академічних робіт і журналістських розвідок.

Проведений аналіз дає змогу зрозуміти, що усталені словосполучки в суспільно-політичній сфері формуються на основі стилістично нейтральної та стилістично забарвленої лексики, а також лексики вузького призначення, розмовної та просторічної. Ці засоби застосовуються для того, щоб вплинути на читача та спонукати його зайняти певну громадську позицію.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бусел В.Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови. Київ, Ірпін, 2016. 1696 с.
2. Вікіпедія. Освітній омбудсмен. 2020. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 10.02.2020).
3. Вікіпедія. Список найпопулярніших вебсайтів в Україні. 2019. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 06.02.2020).
4. Грицай І.С. Засоби масової інформації як окремі підстиль публіцистичного стилю. *Національний тех-*

нічний університет України «Київський політехнічний інститут». 2014. URL: <http://www.kamts1.kpi.ua/node/1008> (дата звернення: 10.02.2020).

5. Загнітко А.П. Теоретична граматики української мови: синтаксис : монографія. Донецьк : ДонНУ, 2001. 662 с.
6. Клименко Н.Ф. Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі : монографія. Київ : Вид. Дім Дмитра Бураго, 2008. 335 с.
7. Лещик Н.В. Дослідження українського інформаційного медійного контенту: психолого-соціальний вимір. *ScienceRise*. 2016. № 1 (1). С. 42–51.
8. Матковська О.Й. Перспективи лінгвістичних досліджень блогів. *Національний університет «Львівська політехніка»*. *Humanity, computers and communication*. 2015. № 22–24. С. 128–131. URL: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/32521/1/31-128-131.pdf> (дата звернення: 10.02.2020).
9. Навальна М.І. Лексика української газетної періодики початку ХХІ ст.: джерела поповнення та стилістичне використання : монографія. Переяслав-Хмельницький, 2018. 350 с.
10. Навальна М.І. Сучасні тенденції творення лексем у мові української періодики (на прикладі чужомовних словотвірних моделей). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2018. № 32. Т. 3. С. 97–101.
11. Поліщук Н.О. Термінологічна лексика Майдану (на матеріалах газет «Дзеркало тижня», «Українська правда», «Газета по-українськи», «Високий Замок»). *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. *Проблеми української термінології*. 2014. № 791. С. 138–143.
12. Пономарьов О.Д. Стилістика сучасної української мови : підручник. Київ, 1992. 248 с.
13. Сучасна політична лексика : енциклопедичний словник-довідник / за наук. ред. Хоми Н.М. Львів, 2015. 396 с.
14. Тикало Р., Костін І. Стус без шансу на захист: Ведмежа послуга Медведчука. «Українська правда». 2016. URL: <https://www.pravda.com.ua/cdn/graphics/2016/08/stus/> (дата звернення: 01.02.2020).
15. Холявко І.В. Суспільно-політична лексика у пресі 90-х років ХХ ст. (семантико-функціональний аналіз) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Київський національний педагогічний ун-т ім. М.П. Драгоманова. Київ, 2004. 229 с.
16. Черниш О. Facebook в Україні: свіжі цифри та факти. Вебсайт «Громадський Простір». 2019. URL: <https://www.prostir.ua/?kb=tsikavi-fakty-pro-facebook-v-ukrajini> (дата звернення: 06.02.2020).

REFERENCES:

1. Busel V.T. (2016) Velykyi tлумачnyi slovnyk suchasnoi ukrainkoï movy [Explanatory dictionary of modern Ukrainian language]. Kyiv, Irpin. 1696 p.
2. Vikipediia. (2020) Osvitnii ombudsmen [Educational Ombudsman]. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (data zvernennia: 10.02.2020).
3. Vikipediia. (2019) Spysok naipopuliarnishykh vebseitiv v Ukraini [The list of the most popular websites in Ukraine]. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (data zvernennia: 06.02.2020).
4. Hrytsai I.S. (2014) Zasoby masovoi informatsii yak okremyi pidstyl publitsystychnoho styliu [Media as a separate

- pastel journalistic style]. *Natsionalnyi tekhnichnyi universytet Ukrainy "Kyivskiy politekhnichnyi instytut"*. URL: <http://www.kamts1.kpi.ua/node/1008> (data zvernennia: 10.02.2020).
5. Zahnitko A.P. (2001) *Teoretychna hramatyka ukrainskoi movy: syntaksys: monografii* [Theoretical grammar of the Ukrainian language: the syntax is: monorama]. Donetsk: DonNU. 662 p.
 6. Klymenko N.F. (2008) *Dynamichni protsesy v suchasnomu ukrainskomu leksykonu: monohrafiia* [Dynamic processes in contemporary Ukrainian lexicon: a monograph]. Kyiv: Vyd. Dim Dmytra Buraho. 335 p.
 7. Leshchuk N.V. (2016) *Doslidzhennia ukrainskoho informatychnoho mediinoho kontentu: psykholoho-sotsialnyi vymir* [The Study of the Ukrainian news media: the psycho-social dimension]. *Science Rise*. № 1 (1). P. 42–51.
 8. Matkovska O.Y. (2015) *Perspektyvy linhvistychnykh doslidzhen blohiv* [The prospects of linguistic research blogs]. *Natsionalnyi universytet "Lvivska politekhnika". Humanity, computers and communication*. № 22–24. P. 128–131. URL: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/32521/1/31-128-131.pdf> (data zvernennia: 10.02.2020).
 9. Navalna M.I. (2018) *Leksyka ukrainskoi hazetnoi periodyky pochatku XXI st.: dzherela popovnennia ta stylistychny vykorystannia: monohrafiia* [Ukrainian Vocabulary of periodicals of the beginning of XXI centuries: sources and stylistic usage: monograph]. Pereiaslav-Khmelnitskyi. 350 p.
 10. Navalna M.I. (2018) *Suchasni tendentsii tvorennia leksem u movi ukrainskoi periodyky (na prykladi chuzhomovnykh slovotvirnykh modelei)* [Modern trends in the creation of the lexemes in the Ukrainian language periodicals (for example, foreign language slovotsky models)]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Filolohiia*. № 32. T. 3. P. 97–101.
 11. Polishchuk N.O. (2014) *Terminolohichna leksyka Maidanu (na materialakh hazet "Dzerkalo tyzhnia", "Ukrainska Pravda", "Hazeta po-ukrainsky", "Vysoky Zamok")* [Idioms of independence (on materials of the newspaper "Mirror of week", "Ukrainian Pravda", "Gazeta po-Ukrainski", "High Castle")]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika". Problemy ukrainskoi terminolohii*. № 791. P. 138–143.
 12. Ponomarov O.D. (1992) *Stylistyka suchasnoi ukrainskoi movy: pidruchnyk* [The Style of the modern Ukrainian language: a textbook]. Kyiv. 248 p.
 13. *Suchasna politychna leksyka : entsykloped. slovnyk-dovidnyk* [Modern political vocabulary: encycloped. the dictionary-directory] / za nauk. red. Khomy N.M. Lviv, 2015. 396 p.
 14. Tykalo R., Kostin I. (2016) *Stus bez shansu na zakhyst: Vedmezha posluha Medvedchuka. "Ukrainska Pravda"* [Stus no chance for the defense: a disservice Medvedchuk]. URL: <https://www.pravda.com.ua/cdn/graphics/2016/08/stus/> (data zvernennia: 01.02.2020).
 15. Kholiavko I.V. (2004) *Suspilno-politychna leksyka u presi 90-kh rokiv XX st. (semantyko-funktsionalnyi analiz)* [Socio-political vocabulary in the press of the 90-ies of XX century. (semantic-functional analysis)]: dys. ... kand. filol. nauk: 10.02.01 / Kyivskiy natsionalnyi pedahohichnyi un-t im. M.P. Drahomanova. Kyiv. 229 p.
 16. Chernysh O. (2019) *Facebook v Ukraini: svizhi tsyfry ta fakty. [Facebook in Ukraine: fresh facts and figures]. Veb-platforma "Hromadskiy Prostir"*. URL: <https://www.prostir.ua/?kb=tsikavi-fakty-pro-facebook-v-ukrajini> (data zvernennia: 06.02.2020).

*Стаття надійшла до редакції 04.03.2020.
The article was received March 4, 2020.*